

УДК 336:330.341.1

Белінська Г. В.

РИНОК ФІНАНСОВИХ ІННОВАЦІЙ: СУТНІСТЬ, ОСОБЛИВОСТІ ТА ПЕРЕДУМОВИ СТВОРЕННЯ

Досліджено категорію “ринок фінансових інновацій”. Проаналізовано основні публікації як вітчизняних, так і зарубіжних авторів із зазначеної проблеми, окреслено дискусійні питання розвитку цього сегмента фінансового ринку. Виокремлено головні складові ринку фінансових інновацій, висвітлено особливості й передумови його формування та фактори, що сприяють появі на ринку фінансових інновацій і створюють попит на них. Серед чинників виникнення фінансових інновацій визначено вартісний, ціновий, ризиковий та законотворчий, а також наведено детальний опис кожного з них. Зроблено спробу надати вичерпне тлумачення власне категорії “фінансові інновації”, запропоноване її авторське трактування та класифіковано фінансові інновації за широким спектром ознак, насамперед у розрізі двох великих груп: інновації фінансових технологій (процесів) та інновації фінансових інструментів і продуктів, які, у свою чергу, розрізняються детальніше. Проаналізовано місце ринку фінансових інновацій у структурі фінансового ринку та вплив цього сегмента на фінансову систему загалом.

Ключові слова: фінансовий ринок, фінансова інновація, фінансовий продукт, ринок фінансових інновацій, фінансові інструменти.

Рис. 2, Літ. 25

Белинская А. В.

РЫНОК ФИНАНСОВЫХ ИННОВАЦИЙ: СУТЬ, ОСОБЕННОСТИ И ПРЕДПОСЫЛКИ СОЗДАНИЯ

Исследована категория “рынок финансовых инноваций”. Проанализированы основные публикации как отечественных, так и зарубежных авторов по указанной проблематике, очерчены дискуссионные вопросы развития данного сегмента финансового рынка. Выделены главные составляющие рынка финансовых инноваций, определены особенности и предпосылки его формирования и факторы, которые способствуют появлению на рынке финансовых инноваций и создают спрос на них. Среди факторов возникновения финансовых инноваций определены стоимостный, ценовой, рисковый и законодательный, а также приведено детальное описание каждого из них. Сделана попытка дать исчерпывающее толкование собственно категории “финансовые инновации”, предложена ее авторская трактовка и классифицированы финансовые инновации по широкому спектру признаков, прежде всего в разрезе двух больших групп: инновации финансовых технологий (процессов) и инновации финансовых инструментов и продуктов, которые, в свою очередь, различаются детальнее. Проанализировано место рынка финансовых инноваций в структуре финансового рынка и влияние этого сегмента на финансовую систему в целом.

Ключевые слова: финансовый рынок, финансовая инновация, финансовый продукт, рынок финансовых инноваций, финансовые инструменты.

© Белінська Г. В., 2016

*Ganna Belinska***FINANCIAL INNOVATIONS MARKET:
THE ESSENCE, FEATURES AND BACKGROUND**

This article investigates the “financial innovations market” category. It analyzes basic publications of both domestic and foreign authors on the above topic and outlines discussion issues of the development of this financial market segment. Basic components of the financial innovations market are identified, features and pre-conditions of its formation and also factors that contribute to the emergence of financial innovations in the market and create demand on them are highlighted. Factors of the emergence of financial innovations include cost, price, risk and legislation. A detailed description of each of them is given. An attempt is made to give an exhaustive interpretation of the “financial innovations” category. The author proposes its explanation and classifies financial innovations by a wide range of characteristics, primarily, in terms of two large groups: innovations of financial technologies (processes) and innovations of financial instruments and products that, in their turn, are classified in greater detail. The subject of the analysis is the role of the financial innovations market in the structure of the financial market and an impact of this segment on the financial system as a whole.

Key words: financial market, financial innovation, financial product, financial innovations market, financial instruments.

JEL classification: D53, E44, F65, G15, G23.

Друга половина ХХ ст. та початок ХХІ ст. ознаменувалися стрімким зростанням фінансових ринків у всьому світі, їх глобалізацією та створенням дедалі більшої кількості інноваційних фінансових інструментів, метою яких є задоволення потреб їхніх власників у прибутковому інвестуванні та захист таких інвестицій від ризиків в умовах волатильності ринку. Такі процеси стали головною тенденцією кінця ХХ – початку ХХІ ст. на світовому ринку фінансів, адже роль фінансових інновацій для світової економіки виявилася доволі неоднозначною й суперечливою. Тож не дивно, що проблема інновацій загалом та фінансових інновацій зокрема є дуже популярною серед провідних науковців, про що свідчить аналіз їхніх наукових досліджень і публікацій. Зокрема, питання інноваційного розвитку економіки досліджували такі вчені, як П. Друкер [1], М. Кондратьєв [2], Р. Фатхутдінов [3], К. Фрімен [4], котрі обґрунтували теоретичні засади.

Особливу увагу проблемі створення та поширення безпосередньо фінансових інновацій приділяли Х. Мінські [5] та Дж. Фіннерті [6]. Останнього вважають засновником сучасного фінансового інжинірингу, що у 1988 р. створив перелік вдалих фінансових інновацій – так званий список Фіннерті, який містив чотири основні складові: цінні папери; фінансові процеси; фінансові інструменти й фінансові стратегії; рішення корпорацій [7].

Лауреат Нобелівської премії М. Міллер визначає фінансові інновації як зміни у фінансових інститутах та інструментах [8]. П. Туфано, професор Гарвардської школи бізнесу, вважає, що такі інновації – це створення й поширення нових фінансових інструментів, а також фінансових технологій, інститутів і ринків. У своїх працях він наводить приклади так званих продуктових інновацій (нові деривативні контракти, корпоративні цінні папери тощо) і

процесних інновацій (нові способи розповсюдження цінних паперів, операційні процеси та ін.) [9].

Вітчизняні науковці доволі активно досліджують проблему фінансових інновацій [10–14]. Зокрема, на думку В. Федоренка, фінансові інновації являють собою процеси конструювання й запровадження в обіг нових фінансових інструментів, технологій фінансового інвестування.

Проте у Фінансово-економічному словнику термін “фінансові інновації” охоплює лише методи, застосовувані підприємствами для здійснення операцій із новими видами фінансових активів або нових операцій із уже наявними активами [15]. Деякі автори тлумачать фінансові інновації як “нові фінансові інструменти та фінансові технології” [16].

Тож узагальнюючи, можна зазначити: незважаючи на великий інтерес до проблеми фінансових інновацій, у наукових джерелах нині не сформовано єдиного підходу до їх визначення та класифікації. Також майже не висвітленими лишаються передумови формування й виокремлення всередині фінансового ринку такої категорії, як ринок фінансових інновацій, у межах якого сьогодні відбуваються їх створення та рух.

Мета статті – визначення категорій “фінансові інновації” та “ринок фінансових інновацій”, а також детальний аналіз передумов створення, особливостей формування і розвитку цього ринку, дослідження його структури й впливу на фінансовий ринок загалом.

У роботі використано широкий спектр загальнонаукових та спеціальних методів економічних досліджень, зокрема: узагальнення, аналізу і синтезу, систематизації тощо.

Фінансові інновації на сучасних ринках капіталів упроваджуються для залучення ресурсів на економічний розвиток, тому до них широко застосовується термін “інвестиційно-інноваційні фінансові продукти”. Виникнення таких продуктів зумовлене посиленням конкуренції за фінансові ресурси на світових валютних, кредитних, фондових та страхових ринках. Отже, аби зацікавити потенційних інвесторів, фінансово-кредитні інститути вдосконалюють традиційні фінансові інструменти.

Інший термін, використовуваний при дослідженні інновацій на фінансових ринках, – категорія “банківські інновації”. Так, О. Кириченко і В. Міщенко зауважують: “Як синтетичне поняття банківська інновація, або сукупність нових банківських продуктів і послуг, – це результат діяльності банку, направленої на отримання додаткових доходів у процесі створення сприятливих умов формування й розміщення ресурсного потенціалу з допомогою нововведень, які сприяють отриманню прибутку клієнтом” [17].

Проте, які б терміни та категорії не описували інновації у сфері фінансів, зрозуміло, що вони передбачають “якісний стрибок” у діяльності фінансового сектору. По суті, фінансові інновації – це вид творчості, який зумовлює формування нової, революційної технології або нового етапу у використанні вже відомої ідеї.

Як фінансова інновація може розглядатися поєднання відомих технологій чи процесів для створення інструменту, адаптованого до будь-якої конкретної ситуації. Прикладом є випадки застосування наявних інструментів для

зменшення фінансового ризику фірми, зниження вартості її фінансування, отримання вигід від деяких особливостей бухгалтерського обліку і податкового законодавства чи з метою використання неефективного ринку.

На нашу думку, фінансові інновації – це виникнення нових ідей або вдосконалення (комбінація) вже відомих, які мають на меті збільшення прибутковості або зниження ризиковості фінансових операцій та реалізуються у формі фінансового продукту чи технології.

Фінансові інновації характеризуються розгалуженою системою класифікації залежно від їхніх виду та форми. Вид інновації визначається за сукупністю окремих інновацій, зведених у єдину групу за певними прикметами (ознаками), що дають змогу відрізнити її від інших. Вид інновації охоплює різні форми інновацій. Форма інновації – це група інновацій, об'єднаних за способом реалізації або єдиною сутністю певного нововведення.

Автором узагальнено всі наявні класифікації за формами інновацій на рис. 1.

Виокремлюють інновації фінансових інструментів або продуктів та інновації фінансових технологій (процесів). У свою чергу, найчастіше інновації фінансових інструментів або продуктів поділяють на інновації:

- концептуальних засобів – поняття і концепції, що є основою фінансів як неформальної дисципліни (теорія вартості, теорія хеджування та ін.);
- фізичних засобів – інструменти і процеси, які можна використати для досягнення конкретної мети (інструменти – звичайні акції, цінні папери з фіксованим доходом і т. ін.; процеси – електронна система торгівлі цінними паперами тощо).

Інноваційні інструменти можна поділити на нові інструменти фінансування та хеджування.

До порівняно нових фінансових інструментів належать брокерські рахунки управління готівкою, облігації, забезпечення пулом іпотек, процентні свопи, конвертовані облігації з правом дострокового погашення, звільнені від податку облігації з плаваючою ставкою та багато інших.

Інновації фінансових технологій (процесів) – це інновації в економічній і фінансовій теоріях, математичних та статистичних методах, обізнаність про нові фінансові розробки, комп'ютерні та телекомунікаційні технології і т. ін.

Розвиток фінансових інноваційних технологій завжди базується на певній стратегії, пов'язаній з поточним станом фінансової системи, її технічним та фінансовим підґрунтям [18]. Така стратегія дає відповіді на основні питання: продовжувати застосовувати чи коригувати наявні фінансові технології; які це дасть результати; які обсяги капіталу потрібні; які його джерела?

Навіть рішення нічого не змінювати також є стратегією, котра має бути обґрунтована, досліджена й сформована. Тому стратегією розвитку фінансових інноваційних технологій вважатимемо систему вибраних довгострокових цілей та засобів їх досягнення, які реалізуються у фінансовій діяльності [19]. Автором також деталізовано класифікацію цього пункту. Зокрема, інновації фінансових технологій (процесів) можна поділити на інновації способів фінансування і виконання та інновації у процесі вдосконалення технологій.

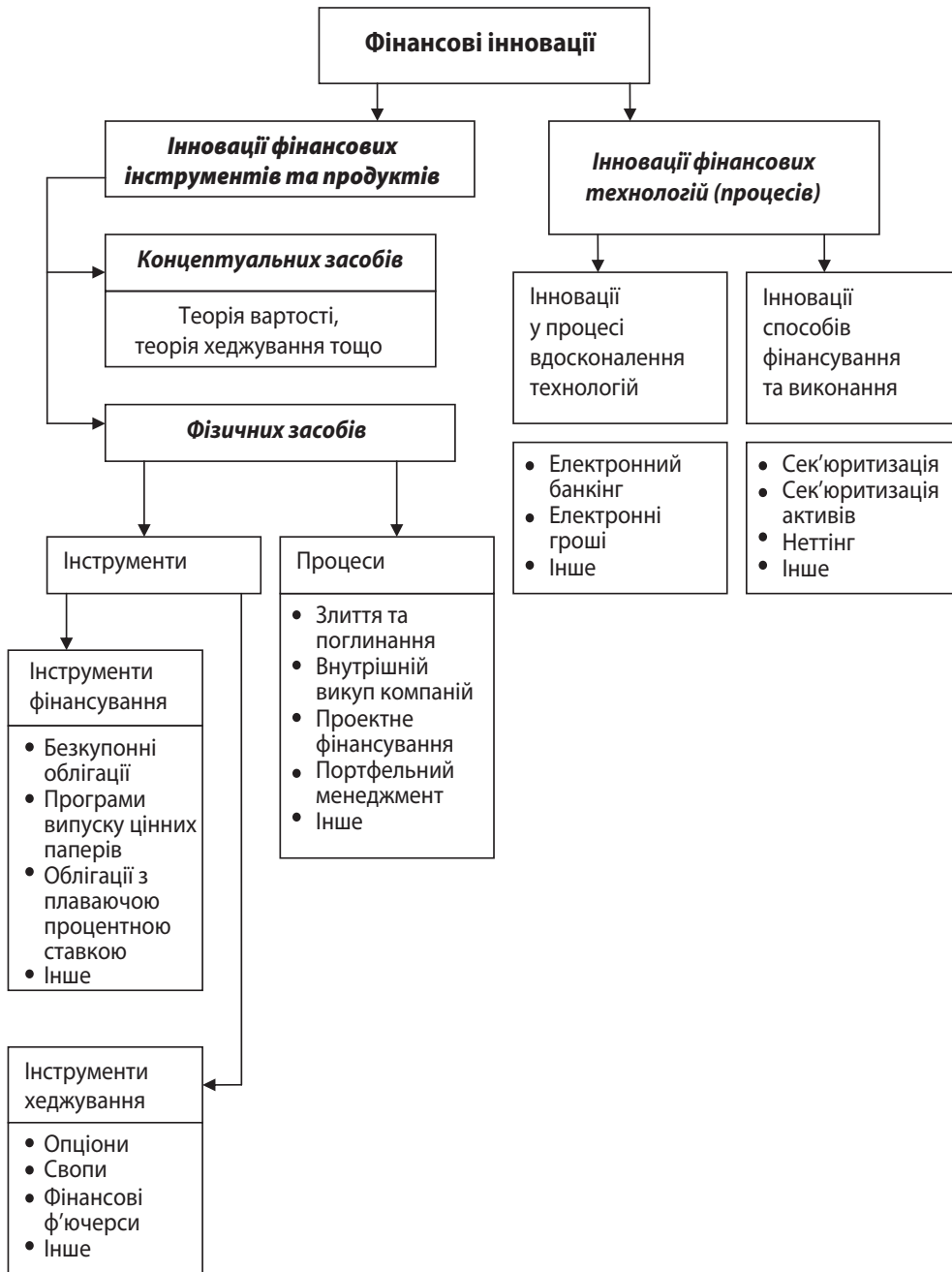

Рис. 1. Класифікація фінансових інновацій за формою існування

Складено автором.

Прикладом нових фінансових технологій є створення на Нью-Йоркській фондовій біржі комп'ютерної системи для поточного звіряння обсягу купівлі й продажу, відомої під назвою ДОТ-системи (Designated Order Turnaround (DOT) System). Технологічні інновації прискорили і посилили процес глоба-

лізації. Так, нові засоби зв'язку підвищили швидкість здійснення міжнародних операцій та сприяли збільшенню їх обсягу, зокрема через створення розрахунково-платіжних систем SWIFT, TARGET тощо. Як вважають експерти, інновації останнього часу створюють на фінансових ринках атмосферу невизначеності, невпевненості, нервозності, що поглиблює нестабільність і можливість різких коливань, особливо на ринках держав, котрі розвиваються, і країн з перехідною економікою.

Якщо розглядати фінансові інновації за видами, то їх можна класифікувати передусім за цільовою ознакою:

- кризові інновації, спрямовані на подолання організаційної, виробничої, економічної або фінансової кризи певного суб'єкта господарювання;
- інновації розвитку, пов'язані з перспективними прогнозами господарської діяльності, наприклад, втрати конкурентоспроможності товару, погіршення іміджу суб'єкта господарювання, його можливого банкрутства.

Якщо фінансові інновації класифікувати за зовнішньою ознакою, то можна виокремити:

- нові фінансові операції. До них належать форми контролю й обліку руху грошових коштів та цінних паперів (замінників грошей), методи планування фінансових показників, методологія складання фінансових планів різних видів (баланс доходів і витрат, план грошових потоків, бюджетування, оперативні фінансові плани тощо), прийоми фінансового аналізу, форми організації фінансової роботи суб'єкта господарювання, інтерактивне та інше аналогічне інвестування капіталу, дії, пов'язані зі спробою захоплення суб'єкта господарювання, дії з освоєння нових фінансових ринків;
- нові фінансові продукти. Вони є неконкретизованою формою матеріалізації фінансових операцій, тому їх не можна продати. Нові фінансові продукти втілюються у вигляді інструкцій, правил, методичних вказівок, формул, графіків, тобто певного документа, який, у свою чергу, є фінансовим продуктом, а отже, й об'єктом купівлі-продажу.

Фінансовий продукт – це матеріальна частина оформленої послуги фінансового інституту, котра має вигляд речі (тобто конкретну форму), призначеної для продажу на фінансовому ринку [20].

С. Науменкова та С. Міщенко наводять таке тлумачення фінансового продукту: “це форма представлення фінансової послуги на ринку, він може мати комплексний характер і бути формою вираження кількох послуг” [21].

Фінансові інновації реалізуються через інститути фінансового ринку, які сьогодні є його невід'ємною частиною. Без них фінансовий ринок існувати вже не зможе. Тому, на нашу думку, до складної системи фінансового ринку доцільно включити як окремий сегмент ринок фінансових інновацій.

Цей ринок має інтегральний характер, що означає нерозривний зв'язок з усіма фінансовими активами, тобто невіддільність від усіх видів фінансових ринків у їхній загальній системі.

Варто звернути увагу на інші особливості ринку фінансових інновацій, зумовлені специфікою товару, що на ньому реалізується, тобто власне фінансових інновацій. Зокрема, О. Іванова визначає такі їхні особливості [22]:

- 1) обов'язковість продажу нового фінансового продукту саме на ринку фінансових інновацій. Отже, цей ринок має справу з новими товарами, тобто новими фінансовими продуктами й фінансовими операціями. Це завжди первинний фінансовий ринок;
- 2) обов'язковість реалізації фінансової інновації на ринку або всередині суб'єкта господарювання: кожна інновація (чи це операція, фінансовий інструмент або технологія) має свого споживача, тому здебільшого є невід'ємною від покупця, а цінний папір може бути іменним;
- 3) первинний характер цього ринку, оскільки фінансовий продукт як новий товар продається на ньому лише один раз. Вторинного ринку фінансових інновацій не існує, адже при повторній реалізації цей продукт уже не є інноваційним;
- 4) залежність фінансової інновації від часу. На відповідному ринку укладаються угоди з новими фінансовими продуктами й операціями, тобто з нововведеннями. Особливістю нововведення як товару є невелика тривалість життєвого циклу. Після завершення певного терміну нововведення стає звичайним, або "старим", традиційним явищем і позбавляється унікальності, а отже, покупець втрачає інтерес до нього;
- 5) ознаки, притаманні конкретному фінансовому продукту:
 - наявність одиничного або ж масового попиту на нього;
 - лімітованість певного продукту;
 - форма існування: майно, майнові права, цінні папери, технологія тощо.

Ринок фінансових інновацій як самостійний сектор загального фінансового ринку має чітку специфіку, що проявляється в [23]:

- монополізації, зумовленій установленням монополії на нововведення: розробник фінансової інновації об'єктивно має виключне право на цей продукт, проте він не може бути запатентованим. Однак фінансова інновація є ноу-хау цього продуцента, тож потребує установлення монополічних прав на неї. Припинення монополії означає втрату прибутків або навіть бізнесу, що змушує продуцента бути монополістом. Ринок фінансових інновацій без монополізації не можливий.
- бурхливих темпах розвитку: темпи прискорення втілення фінансових інновацій випереджають темпи зростання реалізації фінансового активу відповідної ланки фінансового ринку, що спричинено стимулюючою роллю інновацій у господарському процесі та дією конкуренції;
- ризикованості інвестицій у фінансові новації, тобто наявності венчурного вкладення капіталу в нову сферу діяльності. Наприклад, фінансові інновації у формі структурованих інструментів мають складну будову. Їхня суперечність полягає в тому, що вони вважаються найбільш схильними до ризиків та водночас здатні їх хеджувати. Такі фінансові інновації втілюють нестандартні рішення для задоволення конкретних цілей клієнта. Потенційні ризики і можливі втрати від використання цих інновацій залежать від волатильності ринку, зокрема несприятливої зміни ціни

активу, що становить основу структурованого фінансового інструменту. Тому доцільно оцінити угоду з урахуванням ринкової кон'юнктури, а також фінансового стану й інвестиційної політики клієнта [24].

На рис. 2 відображено структуру категорії “фінансовий ринок”.

Спеціалісти Інституту міжнародного бізнесу і фінансів запропонували власну класифікацію факторів, які зумовлюють виникнення фінансових інновацій. Взнявши її за основу, можна виокремити сім таких факторів:

1. *Вартісний чинник*. Ідеться про сукупність факторів, які впливають на кінцеву вартість фінансових операцій клієнта: податкові особливості та асиметрії між країнами діяльності, операційні витрати на здійснення угод, вар-

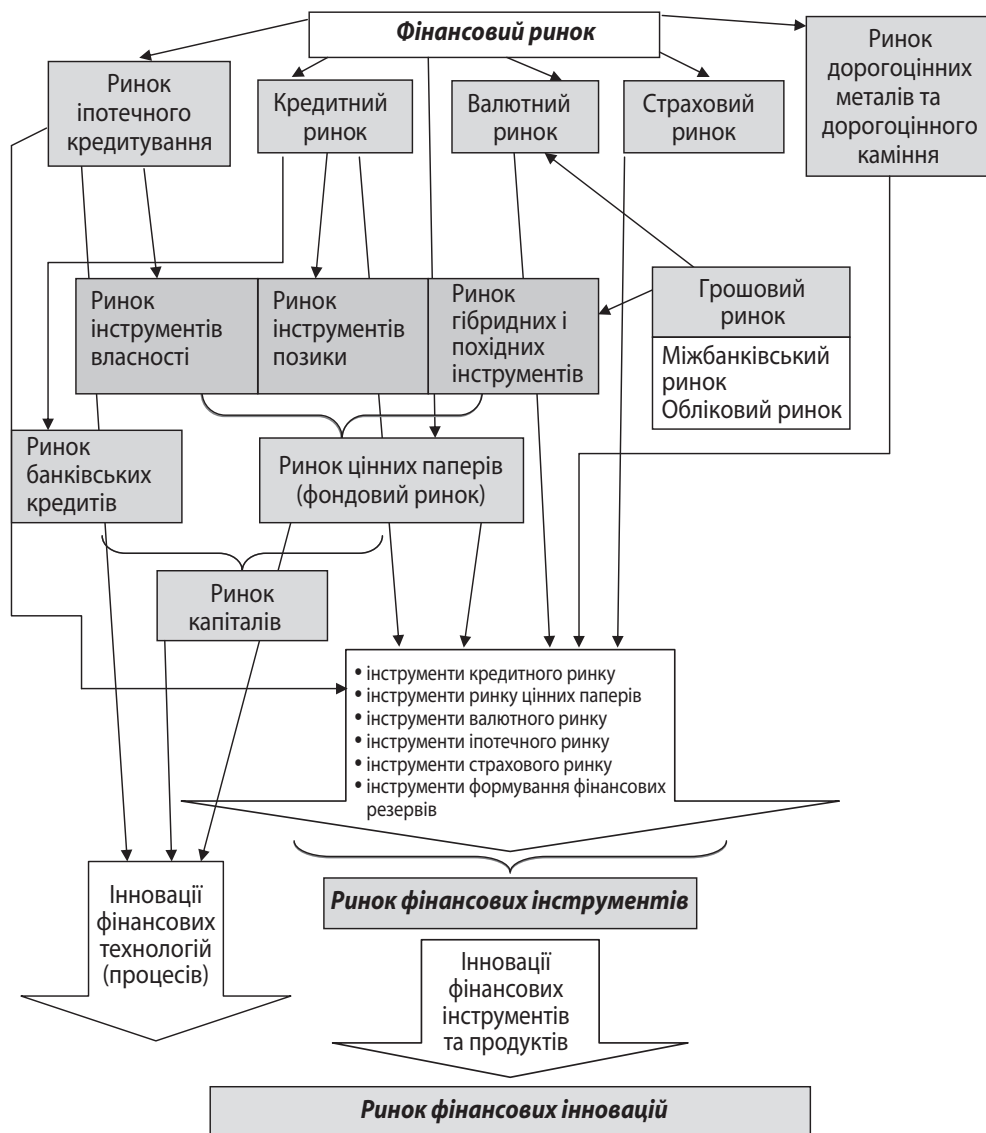

Рис. 2. Ринок фінансових інновацій у структурі фінансового ринку

Складено автором.

тість послуг посередників тощо. У цьому разі клієнт намагається знизити витрати через застосування нестандартних фінансових рішень. Наприклад, транснаціональні структури використовують у діяльності систему трансфертних цін, що дає змогу скоротити їхні податкові витрати. Також вдалим прикладом є діяльність комерційних банків на євrorинках, адже прибутки, отримані на них, не підпадають під національну систему оподаткування жодної країни окремо.

Якщо клієнт прагне зменшити агентські витрати, можна вдаватися до синдикованого кредитування, адже отримати такий кредит сумарно дешевше, ніж декілька кредитів одночасно.

2. *Ціновий чинник*. Відображає проблеми, пов'язані з різним рівнем та коливаннями ціни на товари, послуги і валютні кошти на різних ринках і в часі, а також включає витрати та переваги ведення обліку й звітності компаній.

Подолання негативного впливу цінового фактора можливе при використанні різноманітних форвардних і ф'ючерсних угод, які нівелюють коливання ціни в часі та роблять діяльність компанії прогнозованою. Щодо здешевлення ведення звітності та обліку, то доцільно згадати про впровадження нових комп'ютерних технологій і програм обліку (інновації технологічні) і надання послуг з аутсорсингу облікової діяльності (інноваційний продукт/послуга).

3. *Ризиковий чинник*. Відображає можливості зниження або перенесення ризику з одного сегмента ринку на інший, менш чутливий до певного виду ризику, або такий, де за аналогічний (чи навіть вищий) рівень ризику можна отримати вищий рівень прибутку. Також до цієї підгрупи можна віднести можливості підвищення ліквідності активів завдяки їх структуризації (групуванню).

Як приклад таких інновацій варто навести згадувані похідні папери (деривативи). Ілюстрацією інноваційних інструментів, які сприяють підвищенню ліквідності наявних активів, є відома процедура сек'юритизації. Аналогічну мету виробники фінансових інновацій ставлять при створенні гібридних та структурованих інструментів.

4. *Законодавчий чинник*, або вплив нормативно-правової бази та законодавчих змін на діяльність бізнесу. За несприятливих умов, при посиленні регуляторних заходів, неефективному банківському, адміністративному або кримінальному законодавстві, швидких структурних трансформаціях бізнес зацікавлений у пошуку методів зниження втрат. Створюються фінансові інновації, які ґрунтуються передусім на недосконалому правовому полі. Відомим прикладом є запровадження на початку 1970-х років у американських банках NOW-рахунків, тобто чекових рахунків фізичних осіб. За такими рахунками клієнтам сплачувалися проценти, на відміну від звичайних чекових рахунків, за якими проценти не нараховувалися через законодавчу заборону. Така заборона ставала на заваді діяльності банків, оскільки кошти вкладників переміщувалися в інші фінансові інструменти, за якими сплачувалися вищі процентні ставки. Це рішення "знайдене у створенні так званих наказів про вилучення коштів, що обертаються" (англ. negotiable order of withdrawal – NOW), які виконували функції чеків, але технічно ними не були.

5. *Технологічний чинник.* Відображає технологічні інновації фінансових процесів і нерівномірність розподілу інформації. Серед інноваційних продуктів можна назвати міжнародні банківські мережі, кількість яких у світі постійно збільшується. Вони надають комплекс послуг із переказів платежів, інформаційного забезпечення та управління активами. Найбільшою і найпоширенішою у світі мережею фінансових повідомлень є SWIFT (Society for World-Wide Interbank Financial Telecommunications). Головні напрями діяльності SWIFT – надання оперативного, надійного, ефективного, конфіденційного та захищеного від несанкціонованого втручання доступу до телекомунікаційного обслуговування банкам і проведення робіт зі стандартизації форм та методів обміну фінансовою інформацією.

Для задоволення потреб грошової політики центральні банки країн Європейського Союзу створили платіжну систему TARGET – транс'європейську телекомунікаційну автоматизовану систему переказів міжнародних розрахунків у режимі реального часу. Систему розроблено для опрацювання деномінованих у євро платежів для безперешкодного проходження їх через кордон – немов вони є внутрішніми платежами. Основне призначення TARGET полягає в об'єднанні внутрішніх систем країн – членів системи в міжнародну платіжну систему для переказу великих сум.

6. *Соціальний чинник.* Йдеться про інструменти, котрі створюються з урахуванням особливостей національної моралі й психології та потреб споживача певного продукту. Останнім часом важливим інституційним фактором, що визначає напрями та змістову наповненість інноваційної діяльності фінансових структур у розвинутих країнах, стала доктрина соціально відповідального бізнесу: інноваційна активність спрямовується на впровадження продуктів і послуг, які сприяють забезпеченню стабільного соціально-економічного розвитку. Створення соціально орієнтованих інновацій відкриває унікальні можливості позиціонування на ринку та позитивно впливає на імідж фінансових компаній та банків [25]. Насамперед потрібно відзначити запровадження банками інноваційних продуктів, пов'язаних з охороною довкілля. У сфері кредитування це фінансування придбання автомобілів, котрі використовують альтернативне паливо, будівництво "екологічного" житла, технологій перероблення відходів. Проблеми подолання бідності розв'язуються банками шляхом розроблення нових напрямів мікрокредитування, розрахованих, зокрема, на іммігрантське населення.

Предметом особливої уваги стало створення ефективних систем транс-кордонних роздрібних переказів, використовуваних насамперед іммігрантами для пересилання зароблених коштів на батьківщину. Інноваційні банківські продукти у сфері заощаджень – накопичувально-медичні рахунки (Health Savings Accounts) – допомагають забезпечити населення додатковими коштами на лікування, витрати на яке не покриваються звичайним медичним страхуванням.

7. *Особистісний чинник.* Мотивація керівників фінансових структур та вищого менеджменту виробничих компаній, пов'язана з корисними намірами, спонукає ринок створювати нові фінансові інструменти, які сприяють швидкому збагаченню. Вони мають суто спекулятивний характер і нерідко є

джерелом потенційної небезпеки для фінансового ринку через нестабільність та високу ризиковість. Як приклад можна навести популярні останнім часом фінансові інструменти з переуступки боргів.

Таким чином, можна говорити про виокремлення ринку фінансових інструментів у самостійну категорію, що входить до складу фінансового ринку та має інтегральний характер. Поява інноваційного фінансового продукту або технології зумовлена багатьма чинниками, насамперед вартісними та ціновими, в основі яких – прагнення споживача інновацій скоротити витрати при користуванні капіталом. Важливу роль відіграє прагнення до диверсифікації ринкових ризиків, котрі за високої волатильності світових фінансових ринків мають доволі вагоме значення. Переконливим є фактор створення нових технологій та комунікаційних можливостей, адже саме бурхливий розвиток цих галузей сприяв глобалізації світової фінансової системи. Також на створення та використання інновацій впливають соціальні та особистісні фактори. Дедалі більше інновацій спрямовані на задоволення суспільних потреб і створення фірмою позитивного іміджу.

Насамкінець варто зазначити, що ринок фінансових інновацій динамічно розвиватиметься у майбутньому, адже його головне завдання – реагувати на зміну потреб фінансового ринку.

Список використаних джерел

1. Друкер П. Ф. Бизнес и инновации / П. Ф. Друкер. – М. [и др.] : Вильямс, 2007. – 423 с.
2. Кондратьев Н. Д. Избранные сочинения / Н. Д. Кондратьев – М. : Экономика, 1993.
3. Фатхутдинов Р. Инновационный менеджмент : учеб. для вузов / Р. Фатхутдинов. – 6-е изд. – СПб. : Питер, 2008. – 448 с.
4. Freeman С. The economics of industrial innovation / С. Freeman. – 1974. – P. 322.
5. Minsky Н. Р. The Financial Instability Hypothesis: A Restatement / Р. Arestis, Т. Skouras (eds.) // Post-Keynesian Economic Theory. – Brighton : Wheatsheaf, 1985.
6. Финнерти Дж. Финансы корпораций: теория, методы и практика / Дж. Ли Финнерти. – М. : Инфра-М, 2000. – 686 с.
7. Маршалл Дж. Ф. Финансовая инженерия: Полное руководство по финансовым нововведениям / Дж. Ф. Маршалл, К. Бансал Випул. – М. : ИНФРА-М, 1998. – С. 76–77.
8. Miller М. Н. Financial Innovation: The Last Twenty Years and the Next / М. Н. Miller // Journal of Financial and Quantitative Analysis. – 1986. – № 12, – P. 459–475.
9. Tufano Р. Financial innovation / Р. Tufano // Handbook of the Economics of Finance. – JAI Press, Inc., 2003. – P. 307–336.
10. Азаренкова Г. М. Финанси підприємств : навч. посіб. / Г. М. Азаренкова, Т. М. Журавель, Р. М. Михайленко. – 3-те вид., виправл. і доповн. – К. : Знання-Прес, 2009. – 299 с.
11. Банківські операції : підручник / В. І. Міщенко, Н. Г. Слав'янська, О. Г. Коренева та ін. ; за ред. В. І. Міщенка, Н. Г. Слав'янської. – К. : Знання, 2006. – 727 с.
12. Федоренко В. Г. Інвестознавство : підручник / В. Г. Федоренко. – 3-те вид., доповн. – К. : МАУП, 2004. – 480 с.
13. Інноваційні механізми стратегії фінансового управління / редкол.: Т. І. Єфименко (голова) та ін. – К. : ДННУ “Акад. фін. управління”, 2012. – 1302 с.

14. Фінансова система національної економіки: проблеми розвитку та управління змінами : у 3 т. / за ред. Т. І. Єфименко ; ДННУ "Акад. фін. управління". – К. : ДННУ "Акад. фін. управління", 2012.
15. *Загородній А. Г.* Фінансово-економічний словник. / А. Г. Загородній, Г. А. Вознюк. – Л. : Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2005. – С. 238.
16. Міжнародні фінанси / за ред. О. М. Мозгового. – К. : КНЕУ, 2005. – С. 19.
17. *Кириченко О. А.* Банківський менеджмент / О. А. Кириченко, В. І. Міщенко. – К. : Знання, 2005. – С. 768.
18. *Лавров Р. В.* Стратегія розвитку фінансових інноваційних технологій / Р. В. Лавров // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2013. – № 3. – С. 92–94.
19. Современные проблемы предпринимательской деятельности / под общ. ред. Л. В. Дикань. – Х. : Гриф, 2000. – 380 с. – С. 16.
20. *Карпенко Г.* Фінансові інновації: питання теорії та можливості впровадження в економіку країни / Г. Карпенко, А. Данькевич // Фінанси України. – 2008. – № 9 (154). – С. 111–118.
21. *Науменкова С. В.* Ринок фінансових послуг : навч. посіб. // С. В. Науменкова, С. В. Міщенко. – К. : Знання, 2010. – 532 с. – С. 23.
22. *Иванова О. В.* О сущности банковских инноваций / О. В. Иванова // ФЭС: Финансы. Экономика. Стратегия: Инновационная экономика: человеческое измерение. ВГТА. – 2010. – № 3. – С. 21–25.
23. *Балабанов И. Т.* Инновационный менеджмент / И. Т. Балабанов. – СПб. : Питер, 2001. – С. 50.
24. *Пантелеева Н. М.* Вплив фінансових інновацій на ризики банківської діяльності / Н. М. Пантелеева // Наука й економіка. – 2013. – № 4 (32), т. 2. – С. 55–65.
25. Корпоративна соціальна відповідальність // Матеріали засідання дискусійного клубу. – К. : Університет банківської справи Національного банку України, 2008. – 41 с.

References

1. Druker, P. F. (2007). *Biznes i innovacii* [Business and Innovation]. Moskva: Vil'yams [in Russian].
2. Kondrat'ev, N. D. (1993). *Izbranny'e sochineniya* [Selected works]. Moskva: E'konomika [in Russian].
3. Fatxutdinov, R. (2008). *Innovacionny`j menedzhment* [Innovation Management]. Sankt-Peterburg: Piter [in Russian].
4. Freeman, C. (1974). *The economics of industrial innovation*. London: Pinter.
5. Minsky, H. P., Arestis, P., Skouras, T. (1985). The Financial Instability Hypothesis: A Restatement. *Post-Keynesian Economic Theory*.
6. Finnerti, Dzh. (2000). *Finansy` korporacij: teoriya, metody` i praktika* [Finance Corporation: Theory, Methods and Practice]. Moskva: Infra-M [in Russian].
7. Marshall, Dzh. F., Bansal Vipul, K. (1998). *Finansovaya inzheneriya: Polnoe rukovodstvo po finansovy`m novovvedeniyam* [Financial engineering: The Complete Guide to financial innovations]. Moskva: Infra-M [in Russian].
8. Miller, M. H. (1986). Financial Innovation: The Last Twenty Years and the Next. *Journal of Financial and Quantitative Analysis*, 12, 459–475.
9. Tufano, P. (2003). Financial innovation. *Handbook of the Economics of Finance*. JAI Press, Inc.
10. Azarenkova, H. M., Zhuravel`, T. M., My`xajlenko, R. M. (2009). *Finansy` pidpry`yemstv* [Finansi of companies]. Ky`yiv: Znannya-Pres [in Ukrainian].

11. Mishhenko, V. I., Slav'yans'ka, N. H., Korenyeva, O. H. (2006). *Bankivs'ki operaciyi* [Banking operations]. Ky'yiv: Znannya [in Ukrainian].
12. Fedorenko, V. H. (2004). *Investoznavstvo* [Investoznavstvo]. Ky'yiv: MAUP [in Ukrainian].
13. Yefy'menko, T. I. (Ed.). (2012). *Innovacijni mexanizmy` stratehiyi finansovoho upravlinnya* [Innovative mechanisms of financial management strategies]. Ky'yiv: Akademiya finansovoho upravlinnya [in Ukrainian].
14. Yefy'menko, T. I. (Ed.). (2012). *Finansova sy'stema nacional'noyi ekonomiky`: problemy` rozvy'tku ta upravlinnya zminamy`* [The financial system of the national economy: problems of development and change management]. Ky'yiv: Akademiya finansovoho upravlinnya [in Ukrainian].
15. Zahorodnij, A. H., Voznyuk, H. L. (2005). *Finans ovo-ekonomichny`j slovny`k* [Financial and economic dictionary]. L'viv: L'vivs'ka politexnika [in Ukrainian].
16. Mozhovy`j, O. M. (Ed.). (2005). *Mizhnarodni finansy`* [International Finance]. Ky'yiv: KNEU [in Ukrainian].
17. Ky`ry`chenko, O. A., Mishhenko, V. I. (2005). *Bankivs'ky`j menedzhment* [Banking management]. Ky'yiv: Znannya [in Ukrainian].
18. Lavrov, R. V. (2013). Stratehiya rozvy'tku finansovy`x innovacijny`x texnologij [The strategy of development of financial innovation technologies]. *Markety`nh i menedzhment innovacij* [Marketing and Innovation Management], 3, 92–94 [in Ukrainian].
19. Dikan`, L. V. (Ed.). (2000). *Sovremenny`e problemy` predprinimatel'skoj deyatel`nosti* [Modern problems predprynimatelskoy activities]. Xar`kov: Grif [in Russian].
20. Karpenko, H., Dan`kevy`ch, A. (2008). Finansovi innovaciyi: py`tannya teorii ta mozhliv`osti vprovadzhennya v ekonomiku krayiny` [Financial innovation: theory and implementation opportunities in the economy]. *Finansy Ukrayiny* [Finance of Ukraine], 9, 111–118 [in Ukrainian].
21. Naumenkova, S. V. (2010). *Ry`nok finansovy`x posluh* [Financial services market]. Ky'yiv: Znannya [in Ukrainian].
22. Ivanova, O. V. (2010). O sushhnosti bankovskix innovacij [On the essence of banking innovation]. *FE`S: Finansy`. E`konomika. Stratehiya: Innovacionnaya e`konomika: chelovecheskoe izmerenie. VGTA* [PES Finance. Economy. Strategy: Innovative economy: the human dimension. VSTA], 3, 21–25 [in Russian].
23. Balabanov, I. T. (2001). *Innovacionny`j menedzhment* [Innovation Management]. Sankt-Peterburg: Piter [in Russian].
24. Pantyelyeyeva N. M. (2013). Vplyv finansovy`x innovacij na ry`zy`ky` bankivs`koyi diyal`nosti [The impact of financial innovation in banking risks]. *Nauka j ekonomika* [Science and economics], 4 (32), 55–65 [in Ukrainian].
25. Korporaty`vna social`na vidpovidal`nist` [Corporate Social Responsibility]. (2008). *Materialy` zasidannya dy`skusijnoho klubu* [Materials of Discussion Club]. Ky'yiv: Universy`tet bankivs`koyi spravy` Nacional`noho banku Ukrayiny` [in Ukrainian].